

18. PODNIKATEĽSKÁ ČINNOSŤ

Charakteristika podnikania, význam malého a stredného podnikania.

PODNIKANIE:

- je to sústavná činnosť, uskutočňovaná podnikateľom na vlastnú zodpovednosť, vo vlastnom mene, na vlastný účet za účelom dosiahnutia zisku. Podnikaním teda rozumieme určitú činnosť, výrobnú, obchodnú, pri ktorej podniky musia hospodáriť tak, aby so svojich výnosov uhradili náklady a dosiahli aj zisk.

VÝZNAM:

- vytvára až 60% Hrubého domáceho produktu, flexibilita podnikov a ich prispôsobivosť, rozvoj služieb, vytvára nové pracovné miesta, rozvíja sa podnikanie v oblastiach postihnutých reštrukturalizáciou národného hospodárstva. Malé a stredné podnikania upravuje živnostenský zákon.

Podstatou podnikania je samostatné rozhodovanie v odbore podnikania čo vyrábať, aké služby poskytovať, o právnej forme podnikania, o umiestnení podniku, o jeho orgaizácii, o miere použitia cudzieho kapitálu. Nevyhnutnou podmienkou podnikania je vlastníctvo dostatočne veľkého kapitálu.

Účelom podnikania je zväčšiť vynaložený kapitál, to možno dosiahnúť iba tým, že podnikateľ svojou činnosťou, výrobou tovarov alebo poskytovaním služieb uspokojuje potreby iných ľudí. Pritom za tovary a služby musí získať viac peňazí ako ich bolo potrebné k výrobe.

Predpoklady pre rozvoj malého a stredného podnikania

- hlavne je to podpora zo strany štátu. Poskytovanie rôznych daňových úľav a predovšetkým dobrá a jasná legislatíva. Poradesnské centrá pre podnikateľov a podobne. Odstránenie byrokracie zo žinostenských úradov a odstránenie zbytočných prekážok v podnikaní.

Podniky jednotlivcov výhody a nevýhody/podmienky súkrom. podni/

podnik alebo firma jednotlivcov:

- je vo vlastníctve jednotlivca, výhodou je samostatné rozhodovanie nevýhodou je pomerne malý kapitál, ťažšie získanie úveru
- za záväzky firmy zodpovedá majiteľ vlastným majetkom, ide väčšinou o firmy miestneho významu / menší objem výroby /
- ručí neobmedzene

Individuálnym podnikateľom sa môže stať ktorýkoľvek občan Slovenskej republiky, ktorý má záujem o podnikanie a splňa všeobecné podmienky prípadne i zvláštne podmienky pre uskutočňovanie podnikateľskej činnosti.

- každý podnikateľ musí mať oprávnenie na výkon podnikateľskej činnosti. Aby získal toto oprávnenie musí spĺňať určité všeobecné podmienky:

- dosiahnuť vek 18 rokov
- úplná spôsobilosť na právne úkony
- bezúhonnosť / nemôže byť trestaný v odbore v ktorom podniká /

V niektorých prípadoch sa požaduje aj iná odborná prípadne iná spôsobilosť ak si ju predmet podnikania vyžaduje.

Súkromné podnikanie upravuje živnostenský zákon.

VÝHODY:

- malá potreba kapitálu,
- rýchla prispôsobivosť podnikania
- malé prevádzkové náklady

NEVÝHODY:

- ťažkosti s rastom firmy, pretože to potrebuje kapitál a jednotlivec si ťažko sám zaobstará
- ťažkosti s udržaním sa na trhu
- veľké odvody do sociálnych fondov
- ťažšie získanie úveru a podobne

Pri zakladaní obchodných spoločností sú nasledovné podmienky:

- okrem všeobecných podmienok, ktoré platia stále sú ešte:
- * spísaná zakladateľská rešpektíve spoločenská zmluva
- * zápis do obchodného registra
- * splatenie určitej časti upísaného základného imania
- * účet v banke
- * stanovky spoločnosti a podobne

Podmienky súkromného podnikania u nás upravuje Občiansky zákonník, Obchodný zákonník, Živnostenský zákon.

Podnikateľ, vlastníci, práva a povinnosti

PODNIKATEĽ:

- je osoba, ktorá podnik zakladá, uskutočňuje určitú činnosť za účelom dosiahnutia podnikateľského zisku.
- osoba, ktorá je zapísaná v obchodnom registri
- osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia
- osoba, ktorá podniká na základe iného nčž živnostenského oprávnenia
- fyzická osoba, ktorá sa zaoberá poľnohospodárskou výrobou

Podnikateľom môže byť

1. fyzická osoba / jednotlivý občan /
2. právnická osoba / skupina ľudí /

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY PODNIKATEĽA:

- zaistuje uspokojovanie potrieb iných osôb tým, že vyrába potrebné statky a poskytuje služby
- stará sa o zveľaďovanie podniku a správne hospodárenie / snaží sa vyrábať stále novšie výrobky a používať novú technológiu a nové pracovné prostriedky /.
- je dobrý organizátor, to znamená, že vie dobre spájať výrobné faktory tak ako to vyžaduje podnikanie
- v snahe dosiahnuť zisk podstupuje aj riziko

ÚSPEŠNÝ PODNIKATEĽ MUSÍ:

- rozhodovať o tom, v akom odbore bude podnikateľ
- zistiť situáciu na trhu
- zvážiť, kde bude sídliť jeho podnik
- zaistiť potrebný kapitál
- zvoliť si právnu formu podnikania / družstvá...../
- úspešný podnikateľ musí mať aj osobné vlastnosti / komunikatívnosť, kvalifikáciu, rozhodnosť /.

VLASTNOSTI:

- každý je iný a nevyspytateľný.

PRÁVA:

- právo podnikateľ patrí medzi základné práva vyplývajúce z listiny práv a slobôd
- právo vstupovať do obchodných vzťahov s inými podnikateľmi
- právo na právne úkony súvisiace s podnikateľstvom

POVINNOSTI:

- odvádzať daň z príjmu a ostatné dane podľa príslušného zákona
- vyvíjať podnikateľskú činnosť v súlade s dobrým a poctivým obchodným stykom / nekalá súťaž /
- dodržiavať právne predpisy, ktoré sa týkajú podnikania.

žiadúce správanie podnikov v trhovej ekonomike

- znamená schopnosť vnímať signály trhu a reagovať na ne, uspokojovať dopyt zákazníkov, inovovať výrobky, dodržiavať princíp hospodárnosti / dosahovať maximálny efekt s minimálnymi zdrojmi /, znižovať náklady, usilovať sa o vysokú výnosnosť kapitálu a efektívne vystupovať aj na svetový trh.

Každý podnik smeruje svoju činnosť k plneniu určitých cieľov výrobného, obchodného alebo iného charakteru. Túto činnosť nazývame podnikania. Hlavným cieľom podnikania je zisk, čo podnecuje podnik.

Podnikateľskú činnosť vymedzuje zákon:

1. Občiansky zákonník / vymedzuje občiansko-právne vzťahy medzi podnikateľmi a občanmi /
2. Obchodný zákonník / vymedzuje právne vzťahy medzi podnikateľmi /
3. Živnostenský zákon/vymedzuje podnikanie v oblasti živnosti a konces

Živnosť, vznik, druhy, živnostenský zákon

ŽIVNOSTĚ:

- je sústavná zárobková činnosť uskutočňovaná samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom zisku a za podmienok stanoveným živnostenským zákonom.

Je to akákoľvek podnikateľská činnosť, pokiaľ nie je zákonom zakázaná /kupliarstvo / a pokiaľ nie je vylúčená zo živnostenského podnikania.

Živnosť vzniká vydaním živnostenského úradu.

Za živnosť sa nepovažujú činnosti, ktoré sú zákonom alebo iným právnym predpisom vyhradené štátu alebo určitej právnickej osobe. Živnosťou nemôže byť ani vykonávanie niektorých povolání, ktoré upravujú osobitné právne predpisy / činnosť lekárov, lekárnikov, advokátov, daňových poradcov/. Živnosťou tiež nie je činnosť bánk, organizovanie lotérií, banícka činnosť, výroba a rozvod elektriny a ďalšie činnosti vymedzené zákonom.

DRUHY ŽIVNOSTI:

1.OHLASOVACIE

- môžu ju podnikatelia uskutočňovať na základe ich ohlásenia živnostenskému úradu, nie je potrebný jeho súhlas, ani rozhodnutie. Ak by živnostenský úrad zistil, že podnikateľ nespĺňa stanovené podmienky, oznámil by mu to, že mu nevzniklo oprávnenie podnikat.

Ohlasovanie činnosti sa ďalej člení:

a, živnosti remeselné

- podmienkou vykonávania živnosti je odborná spôsobilosť získaná vyučením v odbore. / výučný list /, /zámočníctvo, oprava áut, cukrár, holičstvo, kaderníctvo, pekár /

b, živnosti viazané

- vyžaduje sa odborná spôsobilosť získaná inak ako pri remeselných živnostiach. Ide o náročnejšie činnosti / výroba elektrických prístrojov /.

c, živnosti voľné

- nie je stanovená odborná spôsobilosť / výučný list, maturita /.

2. KONCESOVANÉ

- sú to živnosti, ktoré sa môžu vykonávať len na základe štátneho povolenia - koncesie, na vydanie ktorej však nie je právny nárok.

Koncesované živnosti možno uskutočňovať na základe udelenia koncesie živnostenským úradom. Ide o náročnejšie činnosti, povoľovanie ktorých si vyžaduje splnenie určitých dodatočných podmienok. Zvláštnou podmienkou je spoľahlivosť, ktorá sa posudzuje vo vzťahu k predmetu podnikania zo zreteľom na ochranu života, zdravia, majetkových práv osôb, a verejných záujmov / cestovné kancelárie, zmenárne a podobne /.

Druhy živnosti podľa predmetu činnosti:

1. obchodné živnosti

- /kúpa tovaru za účelom ďalšieho predaja, pohostinská činnosť, ubytovanie, činnosť cestovných kancelárií a podobne /.

2. výrobné živnosti

- / v rámci tejto živnosti je možné i vyrobené výrobky predávať /.

3. živnosti poskytujúce služby

- / opravy, údržba, prepravné služby a podobne /.

ŽIVNOSTENSKÝ ZÁKON:

- je základným právnym predpisom, ktorý upravuje podmienky podnikania, práva a povinnosti živnostníkov, ako aj ich obchodno-závazkovo-právne vzťahy. Zabezpečuje rozvoj Malého a stredného podnikania a zároveň ochraňuje práva a záujmy živnostníkov a spotrebiteľov.

ŽIVNOSTENSKÉ OPRÁVNENIE ZANIKÁ:

- smrťou podnikateľa, pokiaľ nepokračujú v živnosti dediči
- zánikom právnickej osoby
- uplynutím doby, na ktorú bola živnosť povolená
- rozhodnutím živnostenského úradu.

Ostatné právne formy podnikania

- sú to: - akciová spoločnosť
- spoločnosť s ručením obmedzeným
- komanditná spoločnosť
- verejná obchodná spoločnosť vid' otázka č. 24.

www.euroekonom.sk